

Warszawa dnia, 18 lipca 2012 r.

STOWARZYSZENIE GPP EKOLOGIA

Ul: Janka Muzykanta 1b, 02-188 Warszawa

Tel 22 831 71 85, Fax. 22 831 52 12

E-mail biuro@gppekologia.pl

KRS: 0000354454, NIP 5222958232

PAN PIOTR WOŹNIAK

Podsekretarz Stanu

Główny Geolog Kraju

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Kopia do:

PANI

MAŁGORZATA SZYMBORSKA

Dyrektor Departamentu Odpadów

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Dotyczy: nowelizacja ustawy o ZSEE

Szanowny Panie Ministrze,

Pragniemy serdecznie podziękować szanownemu Panu Ministrowi za zaproszenie na spotkanie konsultacyjne uczestników polskiego systemu gospodarowania ZSEiE oraz przyjęcie przedstawicieli „zbierających” i „zakładów przetwarzania” w skład „grupy roboczej” w sprawie transpozycji nowej dyrektywy WEEE i zmian w polskiej ustawie *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym*.

Reprezentując środowisko profesjonalnych podmiotów w zakresie gospodarki odpadami ZSEiE - Zarząd Stowarzyszenia „**Grupa Polskich Przedsiębiorców EKOLOGIA**”, by w sposób najbardziej reprezentatywny przedstawić stanowisko branży przetwórczej i recyklingowej w zakresie niezbędnych zmian w przepisach regulujących system ZSEiE w Polsce - przeprowadził, (czerwiec 2012 r.), badanie pogładowe – ankietę, skierowaną do wszystkich zarejestrowanych w Rejestrze ZSEiE prowadzonym przez GIOŚ – **Zakładów Przetwarzania**.

Celem omówienia problemów branży oraz wypracowania funkcjonalnych dla branży rozwiązań odbyliśmy spotkania konsultacyjne z przedstawicielami największych organizacji pracodawców, reprezentujących Wprowadzających; **(CECED, ZIPSE)**; **planujemy** kolejne.

W dniach 12-13 lipca br. zorganizowaliśmy ogólnopolską konferencję szkoleniową, w trakcie, której odbyła się dyskusja panelowa, w której uczestniczyli reprezentanci nie tylko przedsiębiorstw zrzeszonych w GPP Ekologia, ale również innych uczestników systemu przetwarzania i recyklingu odpadów ZSEiE, w tym

min. REMONDIS -Elektrorecykling Sp. z o.o.

W procesie tych wielopłaszczyznowych konsultacji wypracowaliśmy w sprawie zagadnień nowelizacji ustawy o ZSEiE reprezentatywne stanowisko, które prezentujemy poniżej:

WSTĘPNE STANOWISKO ŚRODOWISKA PRZETWARZANIA, ODZYSKU I RECYKLINGU ZSEiE

w sprawie zmiany ustawy o ZSEiE (lipiec 2012r.)

1. Zastosowanie w znowelizowanej ustawie o ZSEiE zasady „**rozszerzonej odpowiedzialności producenta**” - to znaczy: **pozostawienie ostatecznej odpowiedzialności za „organizowanie i finansowanie systemu zbiórki, przetwarzania, odzysku i recyklingu oraz prowadzenia i finansowania publicznych kampanii edukacyjnych” – Wprowadzającemu (według podstawowej zasady gospodarki odpadami - zanieczyszczający płaci)**. W relacji Wprowadzający – Organizacja odzysku- postulujemy: **tylko prowadzenie spraw na zlecenie, w imieniu i na rzecz a nie przeniesienie odpowiedzialności**;

Propozycja ta, jest najważniejsza i fundamentalna dla prawidłowego z punktu widzenia ostatecznego interesu państwa i konsumenta, (którego Państwo reprezentuje) - określenia relacji, praw i obowiązków oraz zasad finansowania systemu. Propozycja stosowania zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta za system gospodarowania odpadami, które powstają w wyniku następstwa wprowadzania na rynek – produktów - wynika z dotychczasowych doświadczeń funkcjonowania systemu ZSEiE w Polsce i obserwowanych jego nieprawidłowości. Zasada ta jest w pełni zgodna z zasadniczymi tezami ramowej dyrektywy odpadowej jak i Rządowym projektem nowej ustawy o odpadach wniesionym w maju 2012 r. do Sejmu.

Jako kluczową dla poprawy funkcjonowania systemu gospodarowania ZSEiE – kwestę odpowiedzialności producentów (wprowadzających) – wskazuje również - raport Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, „**Funkcjonowanie i nieprawidłowości w systemie zarządzania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym (ZSEiE) w Polsce, (marzec 2010 r.)**

„ ... to właśnie producenci podejmują decyzję, komu powierzą realizację w swoim imieniu obowiązku zbierania i odzysku użytego sprzętu. Producenci kierując się najczęściej chęcią ograniczenia kosztów recyklingu, mając lub nie mając świadomości tego, że niższe koszty wynikają najczęściej z łamania prawa przez podmioty zajmujące się zbieraniem i przetwarzaniem sprzętu, decydują się na korzystanie z usług firm nieuczciwych. Producenci nie ponoszą jednak żadnej bezpośredniej odpowiedzialności za niezgodne z prawem przetwarzanie i odzysk urządzeń, ponieważ swoje obowiązki powierzają organizacjom odzysku.”

Cele regulacji:

A/ spowodowanie by „wprowadzający” nie przenosił wprost - ewentualnej swojej odpowiedzialności na komercyjne organizacje odzysku za najniższą możliwą cenę;

B/ spowodowanie by organizacje odzysku nie mogły przyjmować odpowiedzialności za ewentualną „sankcyjną opłatę produktową” – w wysokości wielokrotnie przewyższającej kapitały własne;

C/ przywrócenie równowagi i zwiększenie konkurencyjności w pomiędzy ofertą zakładu przetwarzania a organizacją odzysku; (brak obowiązku wniesienia zabezpieczenia w przypadku umowy z organizacją odzysku);

D/ wyeliminowanie patologii w zakresie konkurencji pomiędzy organizacjami odzysku poprzez brak możliwości konkurowania opłatą na kampanie edukacyjne, jako częścią opłaty za całość usługi organizacji odzysku na rzecz „wprowadzającego”;

- wyodrębnienie tego składnika, jako niezależnej pozycji.

W efekcie powinno to przynieść wzrost faktycznego a nie tylko „werbalnego” zainteresowania „Wprowadzających”, prawidłowością procesów a nie tylko najniższą ceną w systemie ZSEiE.

2. Przyjęcie dla poszczególnych elementów systemu ZSEiE „standardów” zgodnie z **wytycznymi KE**; (Cele określone przez nową Dyrektywę)

Cele regulacji:

A/ poprzez przyjęcie w polskich przepisach harmonogramu czasowego, (okresy dostosowawcze) ich wprowadzania, (dostosowanego do poziomu rozwoju polskiego rynku ZSEiE) – umożliwić poszczególnym uczestnikom systemu, (zwłaszcza firmom z segmentu MSP), przeprowadzenie procesu dostosowawczego.

B/ przyjęcie w standardach przetwarzania ZSEiE dla specjalistycznych instalacji przetwarzających powyżej 10 Mg rocznie niebezpiecznych odpadów ZSEiE danego rodzaju:

- 16 02 11; 20 01 23; (linia przetwarzania chłodnictwa);
- 16 02 13; 20 01 35; (linia przetwarzania CRT, LCD, PLASMA)
- 16 02 13; 20 01 21 (źródła światła)

obowiązku uzyskania dla tej instalacji „pozwolenia zintegrowanego”

C/ wprowadzenie możliwości/obowiązku - przekazania niebezpiecznych odpadów ZSEiE do instalacji dysponującej pozwoleniem zintegrowanym, (przepis z przesunięciem czasowym);

D/ stopniowa eliminacja z rynku uczestników „przypadkowych”, zwabionych do systemu perspektywą szybkiego zysku przy minimalnych inwestycjach;

E/ wraz z wprowadzaniem standardów w zakresie procesowym i organizacyjnym wprowadzić „standard finansowy” w zakresie:

- opracowania metodologii wyliczania i ogłaszania; (np. GIOŚ, Izba obrachunkowa odpadów, itp.) dla „1 Mg – **współczynnika minimalnego kosztu zbiórki, przetwarzania, zapewnienia poziomu odzysku i recyklingu dla poszczególnych grup odpadowych**”

F/ zobowiązania przepisami prawa organizacji odzysku do okresowego, (rocznego) - informowania (np. GIOŚ, Izby obrachunkowej, itp.), w formie sprawozdania o wysokości wpływów pozyskanych od Wprowadzających, przeznaczonych na realizację obowiązków określonych w przepisach ustawy o ZSEiE i sposobie ich wydatkowania: (tak, by ze sprawozdania jasno wynikało, – jaki % wpływów przeznaczonych, zgodnie z intencją ustawodawcy na finansowanie systemu – rzeczywiście wydatkowano na ten cel).

W efekcie regulacje te powinny stopniowo doprowadzić do osiągnięcia standardów technicznych i organizacyjnych umożliwiając perspektywę inwestycyjną; (planowanie zwrotu z inwestycji w instalacje przetwarzania i recyklingu odpadów ZSEiE.

- 3. Rozszerzenie odpowiedzialności w zakresie organizowania i finansowania systemu ZSEiE, (obowiązek osiągania poziomów zbiórki oraz odzysku i recyklingu), na wszystkie podmioty, niezależnie od tego czy wprowadzają sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, czy nie.** Nieprecyzyjne reguły są źródłem „szarej strefy”, w tym zakresie. Należy zastosować powszechność systemu, z wyłączeniami enumeratywnie wymienionymi; **Powinno to spowodować większe zainteresowanie rynku oraz zwiększenie wpływów do systemu.**
- 4. Uproszczenie systemu ewidencji i kontroli systemu oraz zwiększenie jego efektywności poprzez deregulację;**

Cele regulacji:

A/ Uproszczenie systemu poprzez zastąpienie części dotychczasowych „Zbierających”- „prowadzącymi **punkt odbioru ZSEiE**”, – którzy mogliby prowadzić zbiórkę ZSEiE w miejscach zgłoszonych do ewidencji prowadzonej przez Burmistrzów, Prezydentów czy Wójtów, (jak dotychczas), jednak warunkiem jej prowadzenia byłoby posiadanie ważnej umowy z Zakładem Przetwarzania na dostarczenie pojemników do selektywnej zbiórki oraz odbiór zebranych odpadów ZSEiE.

-skutek: brak obowiązków ewidencyjnych i raportowych GIOŚ dla sklepów, aptek, serwisów itp. – uproszczenie systemu i umożliwienie jego lepszej kontroli.

- obowiązki rejestracyjne i sprawozdawcze tylko dla profesjonalnych podmiotów (posiadających odpowiednią decyzję w zakresie gospodarowania odpadami oraz wpis do odpowiedniego rejestru;

B/ Zniesienie obowiązku rejestracji oraz raportowania dla „recyklerów” oraz podmiotów prowadzących inne niż recykling procesy odzysku dla osiągnięcia większej deregulacji rynku, podniesienia konkurencyjności oraz zwiększenia poziomu faktycznego recyklingu poprzez zwiększenie ilości i różnorodności podmiotów zajmujących się recyklingiem; (weryfikacja poziomów odzysku i recyklingu na podstawie ewidencji gospodarowania odpadami ZP),
Podobnie jak: w ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

C/ zmiana rozporządzenia w sprawie wzoru dokumentów do ewidencji odpadów:

- wprowadzenie na KPO numeru rejestru GIOŚ.

5. **Wprowadzenie w systemie ZSEiE „regulatora” – Izby obrachunkowej dla podmiotów zarejestrowanych w systemie ZSEiE zadania:**

- rejestracja obrotu odpadami w rynku ZSEiE; (okres przejściowy);
- opracowywanie minimalnych wskaźników kosztowych dla standardów;

6. **PRECYZYJNE ZAPISY DOTYCZĄCE PENALIZACJI CZYNÓW ZABRONIONYCH POD GROŻBĄ KARY:**

ABSOLUTNY ZAKAZ (pod karą administracyjną wymierzaną przez służby ochrony środowiska, wraz z możliwością uchylenia decyzji na zbieranie odpadów złomu) - **zbierania odpadów ZSEiE w punktach skupu złomu.**

ABSOLUTNY ZAKAZ pozostawiania poza punktami odbioru lub zbierania „zbierających” - odpadów ZSEiE (grzywna od 500 do 5000 zł. – przewidziana w kodeksie wykroczeń za porzucanie odpadów w środowisku, – jako wykroczenie przeciwko środowisku, ścigane z urzędu) zmiana do kodeksu wykroczeń;

ABSOLUTNY ZAKAZ DEMONTARZU - **poza zakładami przetwarzania** - pod karą określoną w kodeksie karnym, (zagrożenie grzywną od 10.000 do 100.000 zł. oraz karą pozbawienia wolności do lat 2 (lub oboma karami łącznie), za nielegalny demontaż poza zakładami przetwarzania), – jako przestępstwo przeciwko środowisku – ścigane z urzędu; (zmiana do kodeksu karnego); oraz karą administracyjną w przypadku uporczywego naruszania zakazu nielegalnego demontażu wraz z możliwością uchylenia decyzji w zakresie gospodarki odpadami.

Precyzyjne określenie penalizacji czynów:

-zaśmieciania środowiska odpadami niebezpiecznymi; - kodeks wykroczeń;

-nielegalnego zbierania, (obrotu odpadami); (kodeks wykroczeń)

-nielegalnego demontażu i co za tym często idzie - deponowania odpadów niebezpiecznych w środowisku; (kodeks karny)

w podstawowych przepisach prawa karnego - oraz administracyjnego, z zagrożeniem uchylenia decyzji w zakresie gospodarki odpadami - powinno przyczynić się do zwiększenia strumienia odpadów rejestrowanych i przetwarzanych w specjalistycznych instalacjach z poszanowaniem przepisów ochrony środowiska oraz poprawy standardów przetwarzania i poziomu recyklingu odpadowego.

6a/ W przypadku braku uregulowania w zakresie likwidacji rejestracji i sprawozdawczości przez Recyklerów:

Proponujemy wprowadzenie regulacji umożliwiającej faktyczne zaliczenie do osiągnięcia poziomu odzysku i recyklingu w danym roku – odpadów przyjętych w ZP do końca roku a przekazanych przez ZP do recyklera do dnia 15 lutego następnego roku; (art. 50, ust.1a pkt.2)

6b/ Wydłużenie terminów raportów składanych przez poszczególnych uczestników systemu do GIOŚ za I półrocze o 10 dni kalendarzowych. (po 30 czerwca jest tylko 10 dni na wysłanie wniosku do recyklera i wystawienie przez niego potwierdzenia (DPR), art. 53 i 54 dotychczasowej ustawy;

Na rozliczenie roku, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia rozliczenia poziomów odzysku i recyklingu jest przewidziane termin dla recyklera (art. 53 i 54) – 60 dni– do końca lutego.

W pierwszym półroczu dane te są tylko częściowe, więc z pewnością, bez szkody dla statystyki i kontroli przejrzystości systemu można przesunąć terminy raportowania o 10 dni. – bo służą przede wszystkim, jako „suma kontrolna”.

7. Likwidacja dotychczasowej regulacji art. 26 (dotyczącej obowiązku „Wprowadzającego” – opracowania, przeznaczonej dla ZP i recyklera informacji dotyczącej ponownego użycia i przetwarzania).

Ze względu na brak „wytycznych” do opracowania, zbyt ogólny charakter regulacji oraz dużą różnorodność sprzętową i dynamikę technologiczną – jest to „MARTWY PRZEPIS”

Proponujemy wprowadzenie nowego przepisu, dotyczącego obowiązkowych wydatków „Wprowadzających” w wysokości 0, 1% przychodu lub 5% przychodów w przypadku organizacji odzysku, (analogiczny mechanizm, jak w przypadku środków przeznaczonych na kampanie edukacyjne), na finansowanie rozwoju technologii, upowszechniania wiedzy i stosowania najlepszych praktyk, badań i projektów związanych bezpośrednio z innowacjami w odzysku i

recyklingu surowcowym oraz innowacjami w zakresie zastępowania procesu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych – odzyskiem i recyklingiem.

Uzasadnieniem dla tego wniosku w Polskich uwarunkowaniach - jest:

- brak stosowania w procesach odzysku i recyklingu nowoczesnych innowacyjnych technologii;
- brak zaawansowanych technologicznie i wdrożeniowo badań w zakresie odzysku i recyklingu surowcowego w ZSEiE;
- brak wysoko-specjalistycznych instalacji do przetwarzania odpadów ZSEiE - *made in poland*

Do zwiększonej aktywności w zakresie wspierania wdrażania innowacyjnych technologii, badań i unowocześniania procesów odzysku i recyklingu zobowiązuje nas sytuacja na światowym rynku surowcowym i jej perspektywy na przyszłość.

Szczególne znaczenia tej problematyce nadaje, przyjęty 29 lutego 2012 r. „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI SUROWCÓW DLA PRZYSZŁEGO DOBROBYTU EUROPY – projekt **europejskiego partnerstwa innowacji w dziedzinie surowców**”.

Zagadnienie łączenia ochrony środowiska z nowoczesnymi i innowacyjnymi metodami odzysku i recyklingu, podkreślane wielokrotnie zarówno przez przedstawicieli Rządu jak i Parlamentu: (m.in. wystąpienia na Komisji ds. Unii Europejskiej podczas posiedzenia w dniu 1 czerwca 2012 r.) jest szczególnie istotne w przypadku odpadów ZSEiE, gdzie w ich składzie odpadowym znajduje się wiele istotnych z punktu widzenia surowcowego - pierwiastków, (np. pierwiastki ziem rzadkich), a w kraju brak jest procedur identyfikacji, rodzimych technologii do ich odzysku, oraz instalacji do przemysłowej eksploatacji „surowców z odpadów”.

Dotychczas, wiele wartościowych, czy nawet, tych „deficytowych o charakterze strategicznym” – surowców zawartych w odpadach ZSEiE - trafia - poza instalacjami do odzysku i recyklingu w postaci „prostego złomu” – wprost do hut, a pozostała część na skutek braku w kraju specjalistycznych i innowacyjnych technologii i instalacji – eksportowana jest do instalacji poza Polską,

(np. w skład telefonu komórkowego wchodzi dzisiaj ponad 40 różnych surowców, w tym kobalt, gal, platyna i metale ziem rzadkich).

Szanowny Panie Ministrze w bieżącym roku, jednym z najważniejszych zadań naszego Stowarzyszenia (Grupa Polskich Przedsiębiorców Ekologia) – będzie dalsza współpraca w zakresie stworzenia optymalnego z punktu widzenia celów modelu systemu ZSEiE w Polsce. Nie będziemy ustawać w dążeniu do tego celu , przedstawiając spójne propozycje „uzdrowienia” systemu, przekonując do swoich racji, prezentując optykę widzenia spraw z praktycznego i technologicznego widzenia.

Chcąc aktywnie wspierać zrównoważony system gospodarowania ZSEiE - oczekujemy wypracowania w toku prac nad transpozycją i nowelizacją ustawy o zseie - efektywnych i funkcjonalnych

reguł i przyszłości systemu umożliwiającego prowadzenie z naszej strony inwestycji w nowoczesne i innowacyjne procesy odzysku i recyklingu.

Liczymy, iż zapoznając się ze stanowiskiem naszego środowiska „przetwarzających i recyklerów”- dostrzeżecie Państwo, iż postulując konieczne zmiany staramy się obiektywizować diagnozę stanu systemu ZSEiE , nie uciekając od tematów drażliwych lub obciążających nasze środowisko.

Oczywiście po ewentualnej , wstępnej akceptacji kierunku naszych propozycji – przez Resort Środowiska przedstawimy propozycje stosownych, szczegółowych zmian legislacyjnych, (konkretnych przepisów, terminów i uszczegółowionych propozycji regulacji).

Z wyrazami szacunku i poważania,

Henryk Derewenda

Prezes Zarządu Stowarzyszenia GPP EKOLOGIA